

Analiza preliminară a Impactului de Reglementare

Titlul analizei impactului	Metodologiile de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal
Data:	23.11.2017
Autoritatea administrației publice autor:	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
Subdiviziunea:	Departamentul Reglementări
Persoana responsabilă și informația de contact:	Țurcanu Veaceslav – consultant superior, vturcanu@anre.md Tel: 022 852 934; Ursu Alexandru – șef secție, Departament tarife și analize economice, auru@anre.md Tel:022 852 939
Componentele analizei impactului de reglementare	
1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare	
Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	3
Gradul de inovație al intervenției propuse	1
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	2
TOTAL	6

Argumentare/descifrarea succintă a punctajului atribuit:

Intervenția dată nu necesită o analiză complexă.

- a) 3 - nivelul de interes public este înalt deoarece, Metodologiile de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal vor fi aplicate față de operatorii sistemului de distribuție și furnizorii reglementați de energie electrică, precum și față de toți consumatorii finali de energie electrică.
- b) 1 - intervenția nu este nouă, în mare parte deja existentă în cadrul normativ (Hotărârea ANRE nr. 497 din 20.12.2012), care expiră, iar necesitatea intervenției a fost stabilită expres în noua Lege cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016.
- c) 2 - intervenția vine cu unele inovații parțiale care ar putea schimba în parte mecanismele/norme de bază existente în prezent (Hotărârea ANRE nr. 497 din 20.12. 2012),

ce ar afectata neesențial o mare parte a societății: operatorii sistemului de distribuție, și utilizatorii acestui sistem (furnizori, inclusiv consumatorii finali).

2. Definirea problemei

În conformitate cu art. 7 alin (2) lit.a) al noii Legi *cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016*, Agenția națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare Agenția), elaborează și aprobă metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, precum și a prețurilor reglementate pentru energia electrică furnizată de furnizorul de ultima opțiune și pentru energia electrică furnizată de furnizorul serviciului universal.

Problemele care urmează a fi soluționate:

A. În legătură cu expirarea termenului de valabilitate a prevederilor Metodologiilor în vigoare aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 497 din 20.12.2012 (5 ani din data intrării în vigoare a acestora), apare necesitatea elaborării și aprobării unor noi Metodologii de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție al energiei electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal, care vor fi aplicate pentru următoarea perioadă de reglementare.

B. Aducerea Metodologiei de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și Metodologiei de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal în concordanță cu prevederile Legii contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, Standardele naționale de Contabilitate și Indicațiile metodice privind contabilitatea costurilor de producție și calculația costului produselor și serviciilor, aprobate prin Ordinul Ministerului de Finanțe nr. 118 din 6 august 2013 în ceea ce privește noțiunile și prevederile utilizate.

Noțiunile din metodologia în vigoare nu sunt conforme noțiunilor din legislația în vigoare, deoarece metodologia dată a fost aprobată în decembrie 2012, iar modificările la SNC au devenit obligatorii începând cu anul 2015. (Exemple: consumuri – costuri, uzura activelor – amortizarea immobilizărilor, valoare de bilanț – valoare contabilă, valoare de intrare – cost de intrare, etc.)

C. În proiectul Metodologiei se cere reflectarea prevederilor Legii cu privire la energia electrică și a Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, care prevăd sancționarea Operatorului sistemului de distribuție în cazul în care nu sunt respectați indicatorii de calitate.

D. Este necesară optimizarea structurii capitalului utilizat în activitatea de investiții a operatorilor rețelelor electrice de distribuție. În conformitate cu practica internațională acest raport nu este stabilit din datele efective a companiilor, dar se stabilește de organul de reglementare în așa mod, ca compania să fie cointereseată de a atrage surse investiționale ieftine.

Cea mai răspândită structura a capitalului utilizată la calculul ratei de rentabilitate conform metodei WACC este de 50% capital propriu și 50% capital împrumutat. Astfel, aplicarea unei ponderi mai mari pentru capitalul propriu (65%) decât pentru cel împrumutat (35%), după cum prevede metodologia care expiră în martie curent, nu este rațională, nu este în concordanță cu practica internațională și nu stimulează întreprinderea pentru a atrage surse investiționale mai ieftine.

3. Stabilirea obiectivelor

- ajustarea cadrului de reglementare secundar la actele legislative primare;
- calculare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru energia electrică conform legislației în vigoare;
- optimizarea structurii capitalului utilizat în activitatea de investiții a operatorilor rețelelor electrice de distribuție;
(aplicarea unei ponderi mai mari pentru capitalul propriu (65%) decât pentru cel împrumutat (35%), după cum prevede metodologia care expiră în martie, nu este rațională, nu este în concordanță cu practica internațională și nu stimulează întreprinderea să atragă surse investiționale mai ieftine).;
- stabilirea de reguli și criterii obiective, transparente neechivoce și de aplicabilitate unică la determinarea, ajustarea și aplicarea costurilor și tarifelor de distribuție și furnizare a energiei electrice pentru toți participanții pe piața indiferent de tipul de proprietate al întreprinderilor sau categoriile de consumatori;
(noua metodologie la fel trebuie să fie bazată pe reguli și criterii obiective, transparente și neechivoce).;
- excluderea situațiilor de abuz din partea întreprinderilor monopoliste în raport cu consumatorii, prin includerea cheltuielilor și a costurilor nejustificate în tarifele și prețurile reglementate;
(în cazul în care nu va fi aprobată o nouă metodologie, iar cea în vigoare expiră în martie, nu va mai exista cadrul secundar de reglementare și acest lucru ar permite apariția unor situații de abuz din partea întreprinderilor cu statut de monopolist pe piața energiei electrice);
- determinarea operatorilor de pe piața energiei electrice să desfășoare activitățile sale în condiții optime, la cheltuieli justificate, minim necesare pentru desfășurarea activității;
- stabilirea normelor privind calcularea prețurilor reglementate prestate de către furnizorii care au fost desemnați să presteze servicii publice (de ultimă opțiune, serviciu universal/serviciu public anumitor categorii de consumatori).

4. Identificarea opțiunilor

Au fost identificate două opțiuni:

- a) Opțiunea I constă în (a nu face nimic) a nu elabora și aproba noile metodologii de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal.
- b) Opțiunea II constă în elaborarea și aprobarea noilor metodologii de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal.

5. Analiza și compararea opțiunilor

I. A nu face nimic

Opțiunea constă în a nu întreprinde nici o măsură în vederea elaborării și aprobării noilor metodologii de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei

electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal.

În acest context, poate surveni una din următoarele situații:

- Nu va fi stabilită modalitatea de calculare a prețurilor pentru furnizarea energiei electrice prestate de către furnizorii desemnați să presteze servicii publice (de ultimă opțiune, serviciu universal/serviciu public anumitor categorii de consumatori).

- Aprobarea și ajustarea tarifelor nu va fi conformă principiului legal de „furnizare fiabilă a energiei electrice către consumatori, cu cheltuieli minime și cu utilizarea eficientă a obiectelor sistemului electroenergetic” și, ca urmare, operatorii rețelelor de distribuție nu vor avea suficiente stimulente tarifare să-și eficientizeze activitatea deoarece toate costurile sunt acoperite prin tariful reglementat.

- La stabilirea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a tarifelor reglementate de furnizare a energiei electrice, ANRE va fi pusă în imposibilitatea de a refuza includerea unor cheltuieli nejustificate în tarif, în lipsa unor criterii prestabilite, care să permită determinarea cheltuielilor argumentate, furnizorii și consumatorii vor achita tarife exagerate, fiind nevoiți să acopere costurile care nu țin nemijlocit de activitățile de bază ale întreprinderilor, pierderile datorate unui management ineficient, precum și rentabilitatea stabilită în baza ratei calculate reieșind din unii indicatori insuficient de relevanți.

- Concomitent, nu vor fi respectate prevederile Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016, a Legii cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016 și a Foii de parcurs privind Agenda de reforme prioritare elaborată de Guvernul R. Moldova și a Programului de Reglementări al ANRE pentru anii 2016-2018.

II. Elaborarea metodologiilor de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal.

Opțiunea va permite asigurarea transparenței mai mari în raport cu costurile aferente serviciului de distribuție și celui de furnizare, va stimula eficiența, iar posibilitatea recuperării costurilor suportate de către operatori și aplicarea unei rate rezonabile de rentabilitate va încuraja investițiile în sector.

Evaluarea alternativelor este prezentată în tabelul de mai jos.

ALTERNATIVA	POSIBILELE AVANTAJE	POSIBILELE DEZAVANTAJE
1. A nu face nimic.	Modul de calcul a tarifelor reglementate de furnizare și de distribuție rămâne intact.	a) Tarifele vor fi ajustate cu abateri de la principiul legal de „furnizare fiabilă a energiei electrice către consumatori, cu cheltuieli minime și cu utilizarea eficientă a obiectelor sistemului electroenergetic”. b) În lipsa unor criterii stricte, care să permită determinarea cheltuielilor justificate, furnizorii și consumatorii vor

		<p>achita tarife exagerate, fiind nevoiți să acopere costurile care nu țin nemijlocit de activitatea de bază a întreprinderii, pierderile datorate unui management defectuos;</p> <p>c) Nu va putea fi asigurată prestarea energiei electrice la prețuri reglementate, ceea ce va pune în imposibilitate furnizorii de energie electrică, cărora li se impune obligația de serviciu public de prestare a acestor servicii de a asigura furnizarea energiei electrice tuturor consumatorilor finali.</p>
<p>2.Elaborarea și aprobarea noilor metodologii de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal.</p>	<p>a) Va fi asigurată transparență mai mare în raport cu costurile aferente prestării serviciului de distribuție și de furnizare prin includerea în tarife/ prețuri doar a costurilor strict justificate;</p> <p>b) Operatorii rețelelor de distribuție vor fi stimulați de a eficientiza activitatea și a minimiza costurile aferente activităților desfășurate, fapt de care vor profita consumatorii;</p> <p>c) Va fi asigurată securitatea aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor și fiabilitatea funcționării rețelelor.</p>	<p>Elaborarea noilor Metodologii tarifare nu va afecta negativ activitatea operatorilor de sistem și a furnizorilor, întrucât aceștia vor avea posibilitatea să-și acopere costurile suportate la desfășurarea activităților autorizate și de a obține o rată rezonabilă de profit. De asemenea, întrucât și până în prezent tarifele au fost calculate potrivit unor Metodologii prestabilite, nici întreprinderile de distribuție, nici cele de furnizare a energiei electrice la prețuri reglementate nu vor suporta costuri suplimentare la implementarea noilor Metodologii.</p>

I. Metodologia de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

Ținând cont de exigențele Legii cu privire la energia electrică, se propune, ca noua Metodologie să stabilească:

1) principiile, modul de calculare și de ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice;

2) modul de calculare și de aplicare a tarifelor diferențiate în funcție de nivelul de tensiune a rețelelor electrice la care sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali;

- 3) componentele și modul de determinare a cheltuielilor reglementate;
- 4) modul de determinare a rentabilității imobilizărilor de distribuție;
- 5) modul de recuperare prin tarif a investițiilor în sectorul electroenergetic;
- 6) modul de separare a costurilor, a cheltuielilor și a rentabilității între activitățile practicate de OSD și între rețelele electrice de distribuție cu diferite nivele de tensiune;
- 7) modul de determinare și de aprobare a costurilor de bază pentru serviciul de distribuție a energiei electrice;
- 8) modul de actualizare a costurilor de bază pentru perioada ulterioară celei în care au fost aprobate costurile de bază.

Mecanismul aplicat la determinarea și reglementarea tarifelor se va baza pe următoarele principii de reglementare:

- 1) funcționarea eficientă și asigurarea viabilității financiare a OSD prin stabilirea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice în baza cheltuielilor reale și strict necesare pentru desfășurarea activității, cu excluderea din calcul a tuturor costurilor și cheltuielilor economic neargumentate, nejustificate și/sau care, conform procesului tehnologic, nu sunt necesare pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice;
- 2) prestarea calitativă și fiabilă a serviciului de distribuție a energiei electrice furnizorilor, consumatorilor finali, cu utilizarea eficientă a obiectelor rețelei electrice de distribuție;
- 3) desfășurarea în condiții de siguranță a activității de distribuție a energiei electrice;
- 4) includerea în tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice doar a costurilor reale, aferente prestării serviciului distribuție a energiei electrice prin rețelele electrice de distribuție de nivelul corespunzător de tensiune la care sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali;
- 5) orientarea sistemului de determinare a tarifelor astfel ca OSD, furnizorii, consumatorii finali să fie motivați în utilizarea eficientă a capacităților rețelelor electrice de distribuție;
- 6) promovarea investițiilor eficiente în rețelele electrice de distribuție;
- 7) excluderea subvențiilor încrucișate;
- 8) asigurarea transparenței în procesul de reglementare a tarifelor.

În Metodologia în vigoare, alocația aferentă fondului de rulment este inclusă anual în componența tarifelor. Totuși, fondul de rulment nu reprezintă un cost în sine, aceasta este o sumă de bani acordată operatorului pentru finanțarea creditelor pe termen scurt contractate pentru desfășurarea serviciului de distribuție a energiei electrice. În cazul în care creditele nu sunt contractate, rezultă că operatorul nu are nevoie de această alocație și respectiv această sumă urmează a fi exclusă la actualizarea tarifelor.

Spre deosebire de metodologia în vigoare, în proiectul metodologiei se prevede și modul de includere în structura tarifelor a alocației privind fondul de rulment, în cazul, în care acesta nu este utilizat după destinație de către întreprindere (în cazul în care întreprinderile nu vor utiliza conform destinației fondul de rulment inclus în structura tarifelor, acesta urmează a fi exclus din structura cheltuielilor la actualizarea tarifelor). **Impactul estimat: 2 mil. lei.**

Impactul este de diminuare a tarifelor. Valoarea impactului a fost determinată conform formulei nr.44 din proiectul de metodologie ($10/365 \cdot 13,7/100 \cdot 580305$).

De asemenea, o propunere importantă reprezintă posibilitatea Agenției de a iniția modificarea tarifelor în decursul anului, dacă există factori obiectivi. Or, în situația în care sunt premise de micșorare a tarifelor întreprinderile reglementate nu vor fi interesate să solicite actualizarea tarifelor.

În proiectul metodologiei sunt reflectate și prevederile Legii cu privire la energia electrică și a Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, care prevăd sancționarea OSD în cazul în care nu sunt respectați indicatorii de calitate. În conformitate cu prevederile art.54, alin.(2) din Legea cu privire la energia electrică nr.107, pentru nerespectarea valorilor minime ale indicatorilor de calitate, Agenția este în drept să reducă tarifele pentru transportul energiei electrice și pentru distribuția energiei electrice cu până la 10% din valoarea tarifului.

Impact estimat: până la 10% din valoarea tarifului actualizat calculat.

Proiectul metodologiei prevede determinarea costului capitalului propriu prin cuantificarea expunerii afacerii la riscul țării. Există trei metode de estimare a expunerii unei afaceri la riscul de țară. Metoda Bludgeon, care se aplica în metodologia precedentă, este cea mai simplă de aplicat (simplistă, dar nu și cea mai recomandată). Totodată, Damodaran menționează, că companiile și afacerile au grade diferite de expunere asupra riscului țării, iar cea mai avansată metodă de determinare fiind metoda Lambda. De notat, însă, că ANRE nu a mers pe calea aplicării metodei Lambda deoarece prin aplicarea acestei metode ar rezulta valori diferite ale WACC-lui pentru fiecare companie. Totuși, considerăm că toate companiile de distribuție trebuie să beneficieze de stimulente egale pentru efectuarea investițiilor și respectiv să fie aplicată pentru toți OSD aceiași valoare a WACC. Din aceste considerente în proiectul metodologiei a fost utilizată metoda Beta, care reflectă gradul de expunere a unui anumit tip de afacere (în cazul dat distribuția energiei electrice) la riscul de țară. Prin această abordare, ANRE a aplicat cea mai echilibrată metodă din cele 3 existente.

Valoarea WACC calculată pentru anul 2018 conform calculului din metodologia în vigoare este de 10,1%, conform calculului din proiectului metodologiei noi ar fi de 6,4%. Or în formula de determinare a costului capitalului propriu riscul țării nu trebuie inclus integral, deoarece riscul țării nu are aceeași valoare indiferent de afacere, astfel considerăm, că expunerea companiilor de distribuție față de riscul de țară este proporțională cu expunerea companiilor de distribuție (β_d) față de riscurile pieței.

Impactul: micșorarea valorii WACC cu 4 puncte procentual sau circa 130 mil. lei

Proiectul metodologiei prevede și optimizarea structurii capitalului utilizat în activitatea de investiții a operatorilor rețelelor electrice de distribuție. În conformitate cu practica internațională cea mai răspândită structura a capitalului utilizată la calculul ratei de rentabilitate conform metodei WACC este de 50% capital propriu și 50% capital împrumutat. Astfel, aplicării unei ponderi mai mari pentru capitalul propriu (65%) decât pentru cel împrumutat (35%) nu este rațională și contravine practicii internaționale cauzând majorarea cuantumului rentabilității.

Impactul: majorarea valorii WACC cu 0,5 puncte procentual sau circa 17 mil. lei

Tarifalul de distribuție calculat în conformitate cu prevederile proiectului metodologiei tarifare va fi cu circa 4,5 bani/kWh (circa 7,8%) mai mic decât tarifalul de distribuție calculat conform metodologiei în vigoare. Totodată, de notat că această diminuare este cauzată de modificarea cuantumului rentabilității OSD. Astfel, modificările vor diminua profitul OSD, dar va garanta în

continuare reflectarea în tarif a costurilor justificate și necesare prestării serviciului de distribuție precum și a unei rate rezonabile de profit.

II. Metodologia de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal

Ținând cont de exigențele Legii cu privire la energia electrică, se propune ca noua Metodologie să stabilească:

- 1) principiile și algoritmul de calcul al prețurilor reglementate de furnizare a energiei electrice;
- 2) modul de determinare, de ajustare și de aprobare a prețurilor reglementate de furnizare a energiei electrice, diferențiate pe nivelele de tensiune ale rețelelor electrice de distribuție prin care se furnizează energie electrică consumatorilor finali, în funcție de zona de consum și de modul de achitare pentru energia electrică furnizată consumatorilor finali;
- 3) componența, modul de determinare și de includere în prețurile reglementate de furnizare a energiei electrice a consumurilor și a cheltuielilor aferente doar activității de furnizare a energiei electrice în contextul obligației de serviciu public de a presta serviciu universal și/sau de a asigura furnizarea de ultimă opțiune;
- 4) modul de determinare a costului energiei electrice procurate, a cheltuielilor suportate în legătură cu prestarea Furnizorului a serviciului de transport și a serviciului de distribuție a energiei electrice de către operatorul sistemului de transport și de operatorul sistemului de distribuție;
- 5) modul de determinare și de aprobare a costurilor și a cheltuielilor Furnizorului aferente doar activității de furnizare a energiei electrice pentru primul an de valabilitate a Metodologiei, anul de bază;
- 6) modul de actualizare a costurilor și a cheltuielilor Furnizorului aferente activității de furnizare a energiei electrice pentru perioada ulterioară anului de bază.

Mecanismul aplicat la determinarea și reglementarea prețurilor se va baza pe următoarele principii de reglementare:

- 1) separarea contabilă a activității reglementate de cea nereglementată, desfășurate de Furnizor;
- 2) funcționarea eficientă și asigurarea viabilității Furnizorului;
- 3) determinarea costurilor reale de procurare a energiei electrice, a cheltuielilor aferente prestării Furnizorului a serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, a costurilor și a cheltuielilor strict necesare pentru desfășurarea activității reglementate de furnizare a energiei electrice, cu excluderea din calcul a tuturor costurilor și cheltuielilor economic neargumentate și/sau care nu sunt necesare pentru desfășurarea activității de furnizare a energiei electrice;
- 4) desfășurarea activității de furnizare a energiei electrice în condiții de eficiență și de fiabilitate;
- 5) includerea în prețurile reglementate de furnizare a energiei electrice doar a costurilor și a cheltuielilor reale, strict necesare pentru procurarea, pentru transportul, pentru distribuția și pentru furnizarea energiei electrice la prețuri reglementate prin rețelele electrice până la nivelul respectiv de tensiune la care sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali;
- 6) excluderea subvențiilor încrucișate;
- 7) transparență în procesul de reglementare a prețurilor.

Spre deosebire de metodologia precedentă, proiectul noii metodologii prevede formula de calculare a valorii rentabilității pentru activitatea de furnizare a energiei electrice la prețuri reglementate, precum și cuantumul ratei de rentabilitate.

În conformitate cu solicitarea companiei și cu principiul de garantare a previzibilității afacerii este oportun ca formula de determinare a rentabilității să fie specificată în metodologie, precum și valoarea exactă a ratei de rentabilitate. Astfel a fost specificată valoarea de 1% din costurile de furnizare, identică valorii aprobate pentru întreprindere pentru anul 2017, astfel încât această modificare nu va avea careva impact asupra operatorilor.

De asemenea proiectul metodologiei prevede modul de includere în structura prețurilor reglementate a alocației privind fondul de rulment în cazul în care acesta nu este utilizat după destinație de către întreprindere. Or, fondul de rulment nu reprezintă un cost în sine, aceasta este o suma de bani acordată furnizorului pentru finanțarea creditelor pe termen scurt contractate pentru desfășurarea serviciului de distribuție a energiei electrice. În cazul în care creditele nu sunt contractate, rezultă că furnizorul nu are nevoie de această alocație. Astfel, în cazul în care întreprinderile nu vor utiliza conform destinației fondul de rulment inclus în structura tarifelor, acesta urmează a fi exclus la actualizarea tarifelor.

Impactul estimat: până la 44 mil. lei.

Impactul a fost determinat în conformitate cu formula nr. 29 din proiectul de metodologie tarifară ($25/365 * 14,2/100 * 4568881$).

Tariful în cazul de față va consta din tariful de distribuție calculat în conformitate cu prevederile proiectului metodologiei tarifare, care va fi cu circa 4,5 bani/kWh (circa 7,8%) mai mic decât tariful de distribuție calculat conform metodologiei în vigoare și o micșorare de până la 44 mil. lei pentru serviciul de furnizare.

Costurile majore și beneficiile anticipate ale intervenției statului

Ca rezultat al elaborării și aprobării noilor Metodologii tarifare specificate, principalele beneficii majore ale intervenției statului ar putea fi următoarele:

- Vor putea fi determinate prețurile reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorii cărora li se impune obligația de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune, serviciu universal/ anumitor categorii de consumatori;
- Determinarea operatorilor rețelelor de distribuție și a furnizorilor de energie electrică la tarife reglementate de a eficientiza activitatea și a minimiza costurile aferente activităților desfășurate, fapt de care în final vor profita consumatorii;
- Optimizarea metodei de determinare a costului mediu ponderat al capitalului (ratei de rentabilitate a activelor de distribuție) prin utilizarea unor indicatori de calcul mai adecvați realităților economice actuale caracteristice Republicii Moldova;
- Asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică prin rețelele electrice de distribuție și a fiabilității funcționării rețelelor electrice de distribuție;

- Asigurarea transparenței mai mari în raport cu costurile aferente serviciilor de distribuție și de furnizare a energiei electrice va stimula eficiența, dar și va da posibilitatea recuperării costurilor suportate de către operatorii de pe piața energiei electrice.
- În rezultatul implementării opțiunii II :

Beneficiu pentru consumatori va fi de 4,5 bani/kWh

Costuri de conformare nu se prevăd

6. Implementarea și monitorizarea (se completează pentru analiza complexă)

7. Consultarea

Elaborarea și aprobarea noilor metodologii de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului vor avea impact asupra tuturor participanților pe piața de energie electrică inclusiv asupra:

- operatorilor sistemului de distribuție a energiei electrice;
- furnizorilor de energie electrică cărora li se impune obligația de serviciu public;
- consumatorii finali.

În acest context, cu privire la oportunitatea elaborării și aprobării de către ANRE a noilor metodologii de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului, Agenția a consultat Ministerul Economiei și infrastructurii, Ministerul Finanțelor, Consiliul Concurenței, operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, furnizorii de energie electrică, Asociația obștească „Protecția Consumatorilor”, Confederația Națională a Patronatului, Asociația Națională a Producătorilor din Moldova și Asociația Consumatorilor de Energie din Moldova.

Totodată, pe pagina oficială WEB a Agenției au fost amplasate AIR, notele informative și Proiectele noilor metodologii de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și de calculare, aprobare și ajustare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal. Totodată, a fost emis un anunț cu privire la inițierea examinării acestora, astfel, încât orice persoană are posibilitatea să prezinte propuneri și obiecții pe marginea lor.

În vederea prezentării propunerilor și comentariilor la proiectele supuse consultării, a fost oferită o perioadă de cel puțin 10 zile lucrătoare din data notificării (care a fost de asemenea plasată pe pagina electronică a Agenției), conform prevederile Legii privind transparența în procesul decizional.

Au fost primite avize referitor la Metodologia de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice din partea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, SA „RED Nord”, a Confederației Naționale a Sindicatelor, și Î.C.S. „RED Union Fenosa” SA.

Ministerul Finanțelor a înaintat 9 propuneri, dintre care 7 au fost acceptate

A parvenit propunerea ca pe tot parcursul textului cuvântul „consumuri” de substituit cu cuvântul „costuri” la cazul gramatical corespunzător (**Se acceptă parțial**).

Se acceptă propunerea pentru pct.37, 39, 40 și 41 din metodologie. În celelalte cazuri cuvântul „consumuri” nu pot fi substituite cu cuvântul „costuri” deoarece nu țin de termeni financiare (prețurilor de consum, consum tehnologic, etc.)

De asemenea se propune ca cuvântul „întreprinderi” de substituit cu cuvântul „entități” (**Nu se acceptă**)

Considerăm necesară menținerea în textul Metodologiei a noțiunilor definite și utilizate în Legea cu privire la energia electrică, nr. 107 din 27.05.2016. Astfel, în Legea cu privire la energia electrică se utilizează noțiunea de „întreprindere electroenergetică” și nu de „entitate”.

SA „RED Nord” a înaintat o obiecție referitor la actualizarea consumurilor aferente remunerării muncii în cazul modificării cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real, fapt ce a fost acceptat parțial.

La pct.37 Stabilirea marjei de 20% nu este justificată și nu este clar din ce considerente a fost stabilit acest procent în proporție atât de mică. În consecință, aceasta va duce la discriminarea salariaților întreprinderilor din sfera energetică și înrăutățește condițiile de salarizare a lucrătorilor, stabilite de legislație și de contractele colective de muncă și garantate de stat. Sfera energetică, la fel ca și alte domenii din economie, suferă de insuficiență de personal calificat în acest domeniu, iar prin impunerea acestor condiții, Agenția agravează situația data. Reieșind din situația actuală, cu regret constatăm faptul că, există dependența între nivelul de calificare și nivelul de remunerare a muncii. (**Se acceptă parțial**)

Se reformulează în următoarea redacție:

„În cazul în care într-un anumit an, la nivel național, se va modifica cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real, consumurile aferente remunerării muncii, din anul respectiv, vor fi actualizate în baza formulei (30), prin substituirea IPCM cu indicele creșterii medii anuale a cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real.”

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova a înaintat 2 propuneri, care nu au fost acceptate ca fiind expuse cazurile date suficient de explicit în textul Metodologiei.

A venit propunerea:

Considerăm necesar de a expune mai explicit definiția indicatorului $HICP_n$, deoarece nu este clară expunerea „ indicele prețului cu amănuntul al SUA în anul “n”, publicat de către Departamentul Muncii al SUA”

Nu se acceptă.

Indicatorul este definit destul de clar și este specificată și sursa în care este publicat acesta.

A doua propunere :

Considerăm necesar de a reglementa stabilirea cheltuielilor administrative enumerate, aplicând careva normative sau criterii inclusive pentru primul an de aplicare a Metodologiei.

Nu se acceptă.

Criteriile de stabilire a cheltuielilor sunt specificate deja în metodologia tarifară (pct.4 și 23).

Î.C.S. „RED Union Fenosa” SA. a înaintat 40 obiecții și propuneri dintre care 19 au fost acceptate integral sau parțial.

Exemplu:

- a fost acceptată actualizarea costurilor de personal pentru fiecare an ulterior “n” reieșind din indicele prețului de consum din Republica Moldova, creșterea numărului locurilor de consum și din indicele care va lua în considerație ridicarea eficienței activității OSD;
- nu a fost acceptată propunerea referitor la nivelul consumului tehnologic și a pierderilor tehnice de energie electrică în rețelele electrice de distribuție Pct.27., deoarece Metodologia nu poate pune în discuție prevederile Legii cu privire la energia electrică. Varianta propusă de operator nu aduce nici un aport în plus la sporirea eficienței energetice, în schimb va împovăra structura tarifului cu costuri suplimentare nejustificate.
- a fost acceptată propunerea referitor la determinarea Primei de risc de piață în ianuarie 2017 ca media aritmetică din ultimii 30 ani în SUA.
- a fost acceptată dolarizarea Fondului Activelor Reglementate.

Referitor la Metodologia de calculare, aprobare și ajustare a prețurile reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal au fost primite avize din partea Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova - 6 propuneri, dintre care 4 au fost acceptate, Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova – 1 propunere, care se acceptă, Consiliul Concurenței fără obiecții sau propuneri, ”MegaWatt Plus” SRL- 22 propuneri dintre care acceptate – 4, a fost acceptată propunerea de redactare a definiției „R%” - rata de rentabilitate pentru activitatea de furnizare reglementată a energiei electrice, în schimb nu au fost acceptate alte modificări propuse în text.

Din partea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova:

Se propune de a completa metodologia cu un punct nou cu următorul cuprins „, Ajustarea (majorare sau diminuare) prețurilor în decursul anului se efectuează la solicitarea oficială a Furnizorului sau la inițiativa Agenției **(Se acceptă).**”

De asemenea a fost sugerat, în scopul evitării dublării, de exclus pct. 25, deoarece pct.21 prevede determinarea anuală a tarifelor. **(Nu se acceptă).**

Prevederile pct. 25 specifică că la ajustarea tarifelor se va ține cont de modificările legislației care vor influența nivelul costurilor și al cheltuielilor stabilite anterior modificărilor legislației, și nu dublează prevederile pct. 21.

Din partea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova a parvenit propunerea de a reglementa situația când devierile de costuri conduc la creșterea venitului furnizorului ca urmare a diminuării prețului de procurare a energiei electrice și/sau a creșterii cursului de schimb al valutei naționale. **(Se acceptă.)**

De către ”MegaWatt Plus” SRL s-a propus la Pct.2 alin.2 de modificat articolul prin excluderea sintagmei: „și de modul de achitare pentru energie electrică”.

Motivare :

a) nu este clar în ce mod Metodologia, propusă spre examinare, prevede ajustarea și aprobarea prețurilor reglementate de furnizare a energiei electrice, reieșind din modul de achitare;

b) sau se propune de a explica mai detaliat acest fapt în Nota informativă la proiectul Metodologiei;
Nu se acceptă.

Achitarea se face în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016 și a Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 15.12.2010.

La Pct.3 alin.1 se propune modificarea sintagmei „alte activități” în sintagma „ale activității”, și sintagmei „sau reglementate” în sintagma „de la cea reglementată”.

Motivare: conținutul devine mai explicit

Se acceptă parțial.

Se reformulează în următoarea redacție:

„separarea contabilă de alte activități reglementate sau nereglementate, desfășurate de Furnizor”

S.A. ”Furnizarea Energiei Electrice Nord” Balti – 4 propuneri, din care 3 se acceptă,;

Î.C.S. „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” S.R.L. – 22 propuneri, din care 9 au fost acceptate

Exemplu:

- a fost acceptată parțial propunerea referitor la majorarea RFn – rentabilității reglementate necesară a fi obținută de Furnizor în anul “n” de la furnizarea energiei electrice;

- nu a fost acceptată propunerea de a introduce un punct nou: „Costurile de bază totale la începutul perioadei tarifare vor corespunde valorilor reale înregistrate de Furnizor, la acestea adăugându-se 50% din eficiența înregistrată între costurile medii unitare recunoscute și cele reale din ultimii 3 ani ai perioadei tarifare anterioare.”

În baza avizelor primite au fost elaborate tabelele de sinteză a propunerilor și obiecțiilor pe marginea proiectelor Metodologiilor.

Agenția a organizat ședințe de lucru unde au fost puse în discuție propunerile și obiecțiile la proiectele metodologiilor menționate, luându-le în considerație pentru completarea și îmbunătățirea acestora.